

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.
o wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 10 czerwca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 października 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 15 października 2013 r. Zarzucono naruszenie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym w tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego „tj. czy w przypadku ustalenia, że pracownik płatnika nie przekazał informacji do biura rachunkowego o liczbie wypadków przy pracy istnieje obowiązek zastosowania sankcji określonej w art. 34 ustawy wypadkowej, czy też każdorazowo należy badać i wziąć pod uwagę okoliczności usprawiedliwiające w tym w szczególności: błąd pracownika zajmującego się obsługą rachunkową firmy, który nie upewnił się czy druki L-4 mają związek z wypadkiem przy pracy; niemożność ustalenia czy pracownik płatnika

przekazał informacje o liczbie wypadków przy pracy pracownikowi biura rachunkowego; fakt poinformowania organu rentowego o liczbie wypadków za pośrednictwem specjalisty od spraw BHP; zwolnienie pracownicy z powodu ciąży i fakt zastępstwa pracownika (okoliczność niezależna od pracodawcy)".

W ocenie skarżącego istnieje też potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów w zakresie zastosowania art. 34 ustawy wypadkowej w zależności od stopnia winy płatnika składek. Wskazano mianowicie, że „analiza orzeczeń sądów powszechnych, Sądu Najwyższego oraz wypowiedzi doktryny prowadzi do konkluzji, iż stosowanie art. 34 ustawy zależy od winy płatnika. Brakuje jednak jednoznacznego i ugruntowanego stanowiska odnośnie stopnia owej winy. Doktryna stoi na stanowisku, że liczy się wyłącznie wina umyślna. W orzecznictwie Sądu Najwyższego pojawia się również stanowisko, że wystarczające jest ustalenie winy nieumyślnej i to w najlżejszej jej postaci tj. lekkomyślności [...]”. Wskazano przykładowo na wyroki SN w sprawach I UK 207/13, II UK 183/12, III UK 53/12. Zdaniem skarżącego w niniejszej sprawie „konieczne jest zatem ukształtowanie wykładni przepisu art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej i przesądzenie, czy przepis ten powinien być stosowany w każdej sytuacji w sposób techniczny (bez odniesienia się do woli płatnika) czy też - powinien być stosowany w sytuacji zawinionego i umyślnego działania płatnika (włączając w to także działanie jego pracowników), ukierunkowanego na zmniejszenie bądź uchylenie się od płacenia składki przez zamierzone wprowadzenie organu rentowego w błąd”. Stwierdzono jednocześnie, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LexPolonica nr 3058328). Ma to ma umożliwić wybór jedynie takich spraw, które powinny zostać rozpoznane przez organ najwyższego szczebla sądownictwa ze względu na interes publiczny (postanowienie SN z 29 stycznia 2011 r., I UK 295/10, niepubl.). Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego

w rozwój prawa i jurysprudencji (postanowienie SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że w orzecznictwie nie budzi wątpliwości, w jaki sposób należy wyklądać art. 34 ustawy wypadkowej. Przykładowo w wyroku SN z 8 listopada 2013 r., II UK 147/13, stwierdzono, że użyte w art. 34 ust. 1 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych sformułowanie "ustala" należy rozumieć w ten sposób, że Zakład jest wprawdzie zobligowany do nałożenia przewidzianej w tym przepisie sankcji, ale dopiero wtedy gdy stwierdzi fakt nieprzekazania mu danych lub przekazania nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31, a płatnik składek nie wykaże, iż nieprzekazanie przez niego danych lub przekazanie nieprawdziwych danych nastąpiło, mimo zachowania należytej staranności, to znaczy jest następstwem okoliczności, za które on nie odpowiada (podobnie wyroki SN z 6 sierpnia 2013 r., II UK 431/12, LEX nr 1391550, 14 lutego 2013 r., III UK 53/12, LEX nr 1315954, 12 lutego 2013 r., II UK 183/12, LEX nr 1360241, 21 lutego 2012 r., I UK 207/11, LEX nr 1130156, 16 czerwca 2011 r., I UK 15/11, LEX nr 964457).

Sąd Apelacyjny w (...), kierując się wskazówkami z orzecznictwa, stwierdził w zaskarżonym wyroku, że „błędy w organizacji pracy, zlecanie obowiązków pracownikom nieposiadającym należytego przygotowania do ich wykonywania, czy wreszcie brak prawidłowego nadzoru nie mogą bowiem stanowić podstawy do uwolnienia się od sankcji przewidzianej w powoływanym już art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej”.

Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienie SN z 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, LEX nr 1125267). we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący powyższego nie wykazał.

Należy stwierdzić, że problem prawny, ujęty w skardze kasacyjnej, dotyczyć musi kwestii decydującej o rozstrzygnięciu sprawy, nie może być dla niej prawnie obojętny. Innymi słowy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź zachodzi konieczność wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów tylko wtedy, kiedy wynik sprawy uzależniony jest od interpretacji przepisów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25 września 2007 r., I UK 161/07, niepubl.).

Ustalenie, jaki stopień winy płatnika uzasadnia zastosowanie art. 34 ustawy wypadkowej nie miało znaczenia dla wyniku sprawy rozpoznawanej przez Sąd Apelacyjny.

Ponadto kwestia wskazana przez wnoszącego skargę jako zagadnienie prawne nie jest zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., lecz zmierza do wyjaśnienia skonkretyzowanego i zindywidualizowanego problemu, istotnego jedynie dla skarżących. Istotne zagadnienie prawne musi mieć generalny i abstrakcyjny, ale zarazem realny (rzeczywisty) charakter; nie może więc być doniosłe jedynie dla zindywidualizowanej i skonkretyzowanej sytuacji występującej w sprawie objętej skargą kasacyjną (postanowienia SN z 16 września 2002 r., I PKN 691/01, niepubl., 20 listopada 2003 r., I PK 436/03, niepubl., 18 marca 2004 r., I PK 625/03, niepubl.).

Zadaniem Sądu Najwyższego nie jest zastępowanie sądów powszechnych w orzekaniu, poprzez dokonywanie zwykłej, przynależnej każdemu sądowi interpretacji przepisów, z wykorzystaniem wiedzy, jaką niosą same przepisy oraz ich rozumienie w dotychczasowym orzecznictwie i doktrynie prawa (przykładowo postanowienie SN z 29 października 2009 r., III CZP 74/09, LEX nr 551887). Wiąże się to z rolą Sądu Najwyższego w systemie wymiaru sprawiedliwości w RP. Skarżący, udowadniając spełnienie przesłanek przedsądu nie może domagać się od Sądu Najwyższego, aby zastępował ogólne klauzule (zwroty niedookreślone) przez opis sytuacji wyczerpujących te klauzule (postawienie SN z 5 listopada 2008 r., III SK 22/08, niepubl.).

Skarżący sam we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał orzeczenia, które wskazują, w jaki sposób stosować art. 34 ustawy wypadkowej.

Sąd Apelacyjny badając stopień winy płatnika, uwzględnił okoliczności sprawy, czemu dał wyraz w uzasadnieniu wyroku.

Na zakończenie należy podkreślić, że nie można twierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona (co ma miejsce wówczas, gdy stwierdzone naruszenia prawa są widoczne *prima facie*, bez pogłębionej analizy prawnej) i że jednocześnie w sprawie występują poważne zagadnienia prawne, które wymagają zaangażowania Sądu Najwyższego w dokonanie pogłębionej interpretacji niejasnych przepisów (postanowienie SN z 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, niepubl.).

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji.